

Ny Tantara Miafin'ny Andininy Faha-40 — Isa Faha-16

Loza Faharoa — Fizarana Fahatelo

Jeff Pippenger

2026-06-18

Lojikan'i Jones

Ny lojikan'i Jones milaza fa ny anjely voalohany ao amin'ny Apokalypsy toko fahaefatra ambin'ny folo dia tsy azo sarahina amin'ireo anjely roa manaraka azy dia mafy orina tanteraka. Ny famaritany ny fifandraisana ara-drafitra misy eo amin'ireo anjely telo ireo sy ireo anjely mpitsoka trompetra dia tsy misy kilema mihitsy. Tsy isalasalana fa napetrany tamin'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy toko fahaefatra ambin'ny folo ny fanamafisany; kanefa ny lojika ampiharana azy ireo ho “tsy azo sarahina” dia manan-kery mitovy amin'izany koa ho an'ireo anjely rehetra nialoha azy.

Noho ny fifantohany tamin'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy toko fahaefatra ambin'ny folo, dia tsy notanterahiny hatramin'ny farany indrindra ny lojikany manokana. Amin'ny farany, ny lojika nampiasainy hampifandray ny trompetra loza fahadimy sy fahenina ary fahafito amin'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy toko fahaefatra ambin'ny folo dia nahatafiditra ihany koa ny fitondrana ny andalana momba ny trompetra hatrany amin'ity voalohany amin'ireo anjely fito mitondra trompetra.

Ary hitako ny anjely fito izay nitsangana teo anatrehan'Andriamanitra; ary nomena trompetra fito izy ireo. ... Ary niomana hitsoka ireo anjely fito izay nanana ny trompetra fito.
Apokalypsy 8:2, 6.

Ny andian'ny anjely dia manomboka amin'ireo anjely fito mitondra ny trompetra, ary ny filaharan'ny anjely ao amin'ny Apokalypsy dia miainga amin'ny trompetra voalohany ka hatramin'ny fampitandreman'ity anjely fahatelo momba ny mariky ny bibidia. Marina i Jones amin'ny famantarana ny fanavahana misy eo amin'ireo trompetra efatra voalohany sy ireo trompetra loza telo farany, satria izany firafitra ara-paminaniana hoe “efatra sy telo” izany dia hita koa ao amin'ireo fiangonana sy ireo tombo-kase. Ny fanorenana izany eo ambonin'ny vavolombelona telo ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy dia mamela izay misafidy ny hahita fa io fito io, amin'ny maha-tandindona azy, dia ahitana koa ny efatra ho tandindona sy ny telo ho tandindona.

Fifandraisana Masina

Ny zavatra efa notondrointsika tato ho ato dia izao: ny anjely voalohany sy faharoa ao amin'ny Apokalypsy efatra ambin'ny folo dia omena hery amin'ny alalan'ny faminiana momba ny fotoana mikasika ny finoana silamo, dia ny loza voalohany sy faharoa; ary ny fanomezana hery ny anjely fahatelo dia tanterahina amin'ny fahatanterahan'ny loza fahatelo tamin'ny 9/11. Ny

fampiharana nataon'i Jones no mampiseho fa, (na dia tsy io aza no hevitra notsindrihiko) ny anjely tsirairay, manomboka amin'ilay anjelin'ny trompetra voalohany ao amin'ny Apokalypsy valo ka hatramin'ny trompetran'ny loza fahatelo ao amin'ny Apokalypsy iraka ambin'ny folo, dia mifamatotra tsy azo sarahina amin'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy efatra ambin'ny folo. Ireo dia tandindona ao anatin'ilay andalana faminaniana iray ihany. Tsy maintsy ekena ho toy izany izy ireo mba hahazoana ny fahatakarana ny anjara asa samihafa izay asehon'ny anjely tsirairay. Koa tahaka ny isehoan'ireo fiangonana fito sy ireo tombo-kase ary trompetra ho tandindon'ny isa fito, ary koa ny tandindon'ny efatra sy ny telo ao anatin'ny tandindona ankapoben'ny fito (fiangonana, tombo-kase ary trompetra), dia tsy maintsy heverina ho iray manontolo ilay andalan'anjely, miainga amin'ilay voalohany amin'ireo anjely trompetra fito ka hatramin'ny anjely fahatelo. Izany no manondro andalan'anjely iraka ambin'ny folo.

Ny anjely telo ao amin'ny Apokalypsy faha-efatra ambin'ny folo dia maneho ny hafatra fampitandreman'ny Millerita izay nanambara ny fisokafan'ny fitsarana, ary avy eo ny hafatra fampitandreman'ny efatra arivo amby efatra alina sy iray hetsy izay manambara ny famaranana ny fitsarana.

Ny trompetra fito dia maneho ireo hery izay nampiasain'Andriamanitra tamin'ny fitantanany amim-pitandremana mba hampihatra fitsarana amin'ireo firenena izay nanery ny fanompoam-pivavahana amin'ny masoandro.

Ny trompetra efatra voalohany dia manondro ny faharavan'i Roma Tandrefana miandalana hatramin'ny taona 476.

Ny fahadimy sy fahenina dia manondro ny firodanan'i Roma Tatsinanana nanomboka tamin'ny 1449 ka hatramin'ny 1453.

Ny trompetra telo farany dia maneho ny finoana silamo amin'ireo loza telo.

Ny anjely ao amin'ny Apokalypsy toko faha-folo dia i Kristy, izay midina hanome hery ny hetsika amin'ny fiandohana; ary midina indray Izy ao amin'ny Apokalypsy toko faha-valo ambin'ny folo, hanome hery ny hetsika amin'ny farany.

Ny trompetra fahafito dia nanomboka naneno tamin'ny 22 Oktobra 1844, tamin'ny fanokafana ny fitsarana izay Andro Fanavotam-pahotana ara-tandindona tanteraka. Ny trompetran'ny Jobily dia tokony henoina amin'ny Andro Fanavotam-pahotana. Koa trompetra roa no henoina amin'ny fitsarana: ny trompetran'ny Jobily sy ny trompetra fahafito.

Ary amin'ny andro fahafolon'ny volana fahafito dia hampaneno ny trompetra amin'ny jobily ianao; amin'ny Andro Fanavotana no hampanenoanareo ny trompetra manerana ny taninareo rehetra. Ary hamasinareo ny taona fahadimampolo, ka hambaranareo ny fahafahana manerana ny tany ho an'ny mponina rehetra ao aminy; ho jobily ho anareo izany; ary samy hiverina ho amin'ny fananany avy ny olona rehetra, ary samy hiverina ho amin'ny fianakaviany avy ny olona rehetra. Jobily ho anareo izany taona fahadimampolo izany; tsy hamafy ianareo, na hijinja izay mitrebona ho azy ao, na hanangona ny voaloboka amin'ny voalobokareo tsy voakapa. Levitikosy 25:9–11.

Ny toe-javatra izay manondro ny fanaparitahana an'i Isiraely mandritra ny “fotoana fito,” izay hita ao amin'ny toko manaraka indrindra ao amin'ny Levitikosy, dia aseho ao amin'ireo andininy mialoha ny toromarika ny amin'ny fampanenoana ny trompetran'ny jobily amin'ny Andro Fanavotana.

Mitenena amin'ny Zanak'Isiraely, ka lazao aminy hoe: Raha tonga any amin'ny tany izay omeko anareo ianareo, dia hitandrina Sabata ho an'i Jehovah ny tany. Enin-taona no hamafazanao ny taninao, ary enin-taona no hanetezanao ny tanim-boalobokao sy hanangonanao ny vokany; fa amin'ny taona fahafito kosa dia hisy Sabatan'ny fitsaharana ho an'ny tany, dia Sabata ho an'i Jehovah; tsy hamafy ny taninao ianao, na hanety ny tanim-boalobokao. Izay maniry ho azy avy amin'ny vokatrao dia tsy hojinjainao, ary ny voaloboka amin'ny tanim-boalobokao tsy voakarakara dia tsy hangoninao; fa taona fitsaharana ho an'ny tany izany. Ary ny Sabatan'ny tany dia ho fihinana ho anareo: ho anao sy ho an'ny ankizilahinao sy ny ankizivavinao sy ny mpikarama amina ary ny vahininao izay mitoetra eo aminao, ary ho an'ny biby fiompinao sy ny bibidia izay ao amin'ny taninao; ny vokatra rehetra eo aminy dia ho fihinana. Ary hanisa Sabata fito taona ho anao ianao, dia impito fito taona; ary ny andro amin'ireo Sabata fito taona ireo dia ho aminao sivy amby efa-polo taona. Levitikosy 25:2–8.

Rehefa tsapan'i Miller tao amin'ny toko faha-enina amby roapolo ny fitsarana namely an'i Isiraely noho ny nandikany ny fitsaharan'ny Sabata ho an'ny tany, dia nampihariny ny fitsipika fa ny andro iray dia misolo taona iray, ka hitany fa ny taona iray dia telonjato sy enimpolo andro, ary ny fito heny amin'ny telonjato sy enimpolo dia roa arivo dimanjato sy roapolo taona, dia sazy noho ny nandikana ny fanekena. Izany no fahamarinana ara-paminaniana voalohany hitany. Izany no fanorenan'ireo fahamarinana izay namorona ny fanorenana napetrak'i Kristy tamin'ny alalan'ny asan'i Miller. Ny trompetran'ny Jobily dia fanambarana fanafahana sy fahalalahana.

Ny trompetra fahafito dia ny Silamo amin'ilay loza fahatelo.

Fa amin'ny andron'ny feon'ny anjely fahafito, raha vao manomboka mitsoka izy, dia ho tanteraka ny zava-miafina momba an'Andriamanitra, araka izay nambarany tamin'ny mpanompony mpaminany. Apokalypsy 10:7.

Ny trompetra fahafiton'ny finoana silamo dia fahamarinana ara-paminaniana ivelany, ary ny trompetra Jobily kosa dia fahamarinana ara-paminaniana anatiny momba ny fanamarinana amin'ny finoana—fanafahana amin'ny ota, izay, araka ny nambaran'i Rahavavy White, no anjely fahatelo amin'ny tena heviny. Ao anatin'ny vanim-potoana anenoan'ny trompetra fahafito, dia ho tanterahina ny zava-miafin'i Kristy ao anatinareo, dia ny fanantenana ny voninahitra, rehefa ampiraisin'i Kristy amin'ny maha-olombelona an'ireo efatra arivo amby efatra alina sy iray hetsy ny maha-Andriamanitra Azy. Ireo izay handray ny tombo-kasen'Andriamanitra amin'izany fotoana izany dia hanambara hafatra fampitandremana toy ny trompetra, aseho ho loza fahatelo sady koa fampitandreman'ny anjely fahatelo. Ny loza fahatelo no manome hery ny hafatry ny anjely fahatelo rehefa midina Ilay anjely, izay tsy iza fa Jesosy Kristy mihitsy, mitondra hafatra eny an-tanany.

Rehefa fantatsika fa faminaniana ara-potoana momba ny loza voalohany sy faharoa no nanome hery ny hafatry ny anjely voalohany, ary faminaniana momba ny loza fahatelo no manome hery ny hafatry ny anjely fahatelo, dia fantatsika amin'izany fa ireo trompetra dia “fitsarana nentina namely an'i Roma ho valin'ny fampiharana ny fitandremana ny Alahady.” Ireo fitsarana avy amin'ny fitantanan'Andriamanitra ireo, indrindra fa ny trompetran'ny loza telo farany, dia mifanaraka sy mifanitsy amin'ny hafatra fampitandreman'ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy toko faha-efatra ambin'ny folo. Loza roa sy anjely roa ao amin'ny tantaran'ny Millerita, ary ny loza fahatelo sy ny anjely fahatelo ao amin'ny tantaran'ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina. Tany amin'ny tantara fanombohan'ny anjely voalohany sy faharoa, ny hafatra momba ny fisokafan'ny fitsarana dia nomen-kery tamin'ny alalan'ny fahatanterahan'ny finoana silamo amin'ny loza voalohany sy faharoa. Tany amin'ny tantara famaranan'ny anjely fahatelo, ny hafatra manambara ny fikatonan'ny fitsarana dia nomen-kery tamin'ny alalan'ny fahatanterahan'ny finoana silamo amin'ny loza fahatelo.

Ny fanomezan-kery teo am-piandohana sy teo am-pamaranana dia nasehon'ily anjely ao amin'ny Apokalypsy faha-10 sy faha-18, “izay tsy iza fa Jesosy Kristy mihitsy.” Ny hafatra ivelan'ny finoana silamo sy ny hafatra anatiny momba ny fitsarana dia ilay trompetra ivelany amin'ny loza fahatelo; ary ny hafatra anatiny momba ny fitsarana dia ny trompetran'ily anjely fahatelo. Ny trompetra ivelan'ny finoana silamo dia ny faminaniana momba ny roa arivo sy dimy hetsy sy roapolo taona, ary ny trompetra anatiny an'ily anjely fahatelo dia ny roa arivo sy telon-jato taona. Samy tonga sy naneno tamin'ny fanokafana ny fitsarana ny maty izy roa tonta, ary samy tonga indray tamin'ny fanokafana ny fitsarana ny velona.

Nidina tamin'ny 11 Aogositra 1840 ilay anjelin'ny Apokalypsy toko faha-10 ho fahatanterahan'ny faminaniana momba ny Islam, ary tamin'izany dia naneho mialoha ny fidinan'ily anjelin'ny Apokalypsy toko faha-18 izy, miaraka amin'ny fahatanterahan'ny faminaniana iray momba ny Islam. Ny fitsaran'Andriamanitra ny fikomiana momba ny lalàn'ny Alahady tamin'ny 321, ary avy eo indray tamin'ny 538, dia asehon'ireo trompetra enina voalohany, ary ny fitsarany noho ny fikomiana amin'ny lalàn'ny Alahady izay efa antomotra dia asehon'ny trompetra fahafito, izay ilay loza fahatelo sady ilay anjely fahatelo koa. Ny hafatra fampitandremana momba ny fiandohan'ny fitsarana tamin'ny 22 Oktobra 1844 sy ny hafatra fampitandremana momba ny fitsaran'ny velona tamin'ny 9/11 dia samy nohamafisin'ily anjely fahafito tao amin'ily filaharana napetrak'i Jones. Anjely trompetra enina ao amin'ny toko faha-8 sy faha-9, avy eo ao amin'ny toko faha-10 dia midina ilay anjely izay tsy iza fa Jesosy Kristy. Izy no fahafito ao amin'ny filaharan'ny anjely, ary arahin'ny loza fahatelo ao amin'ny toko faha-11 izy, dia ny trompetra fahafito izay nanomboka naneno tamin'ny 1844, nefa izy no fahavalo ao amin'ny andian'anjely izay mitondra mankany amin'ny anjely fahasivy sy fahafolo ary faharaika ambin'ny folo ao amin'ny Apokalypsy toko faha-14.

Ny hafatry ny anjely fahatelo dia tsy azo sarahina amin'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa; nefa koa tsy azo atokana hiala amin'ny trompetra fito izay fanamelohan'Andriamanitra ny fivadiham-pinoana. Ny trompetra efatra voalohany amin'ny fitsarana, ao amin'ny toko faha-valon'ny Apokalypsy, dia manondro ny firodanan'i Roma Andrefana tsikelikely taorian'ny

lalàna alahady voalohany navoakan'i Constantin tamin'ny taona 321, ary nanomboka tamin'ny fizarany ny fanjakana ho atsinanana sy andrefana tamin'ny taona 330.

“Rehefa ny firenentsika, ao anatin'ireo filan-kevitra mpanao lalàna ao aminy, no hamoaka lalàna hamelezana ny feon'ny fieritreretana ny olona momba ny zony ara-pivavahana, ka hanery ny fitandremana ny Alahady, sady hampiasa hery mampahory hanenjehana ireo izay mitandrina ny Sabata andro fahafito, dia ny lalàn'Andriamanitra, amin'ny lafiny rehetra sy amin'ny heviny rehetra, dia hatao foana eto amin'ny tanintsika; ary ny fihemorana ara-panahy eo amin'ny firenena dia harahin'ny faharavan'ny firenena.” Review and Herald, 18 Desambra 1888.

Ny foto-kevitra milaza fa ny fihemoran'ny firenena amin'Andriamanitra dia mitondra ny fandravana ny firenena, dia nihatra tamin'ny firenen'i Constantin nanomboka tamin'ireo trompetra efatra voalohany, izay nitondra an'i Roma Andrefana ho amin'ny fiasarany tamin'ny taona 476. Tonga tamin'ny fiasarany i Roma Atsinanana tamin'ny 1453, na dia efa very ara-paminaniana aza ny fiandrianam-pireneny tamin'ny 27 Jolay 1449. Tsy tahaka an'i Babylona, izay naringana tao anatin'ny alina iray, fa i Roma, na ny andrefana na ny atsinanana, dia nentina ho amin'ny fiasarany tsikelikely. Ny fahalasanan'i Roma Andrefana teo ambanin'ireo trompetra efatra voalohany tamin'ny 476 dia maneho ny fahalasanan'i Etazonia eo ambanin'ny trompetra efatra, izay amin'ny ambaratonga iray dia maneho ireo taranaka efatra tao Etazonia izay nanomboka tamin'ny 1798 ka mifarana amin'ny lalàn'ny Alahady. Ireo taranaka efatra ireo dia mifanindran-dalana amin'ireo taranaka efatra amin'ny Advantisma, izay mifanindran-dalana amin'ireo fiangonana efatra voalohany ao amin'ny Apokalypsy toko faharoa, sy ireo fahavetavetana efatra miha-mafy ao amin'ny Ezekiela toko fahavalo ary ireo onjan'ny valala efatra ao amin'ny bokin'i Joela.

Fa hoy izao no lazain'i Jehovah Tompo: Koa mainka fa raha alefako hamely an'i Jerosalema ny fitsarana mafy efatra avy amiko, dia ny sabatra sy ny mosary ary ny biby masiaka manimba sy ny areti-mandringana, mba handringanana ao aminy na olona na biby? Ezekiela 14:21.

Ny trompetra fahadimy sy fahenina dia nampianjera an'i Roma Tatsinanana; ary i Roma Tatsinanana, eo amin'ny fifandraisany ara-paminaniana amin'i Roma Andrefana, dia maneho ny fanjakana. I Roma Andrefana kosa dia maneho ny fiangonana. I Roma Andrefana dia maneho ihany koa an'i Etazonia, izay resy voalohany, tahaka an'i Roma Andrefana.

“Rehefa i Amerika, ilay tany misy ny fahafahana ara-pivavahana, no hiray amin'ny Fanjakana papaly amin'ny fanerena ny feon'ny fieritreretana sy ny fanerena ny olona hanome voninahitra ny sabata sandoka, dia hotarihina hanaraka ny ohatra asehony ny vahoakan'ny firenena rehetra ambonin'ny tany.” Testimonies, boky faha-6, 18.

Ny trompetra efatra voalohany dia maneho ireo taranaka efatra amin'ny tantaran'i Amerika, ary rehefa lavo i Etazonia, dia vao avy lavo ihany koa ilay tany be voninahitra ao amin'ny andininy faha-iraka amby efapolo amin'i Daniela iraka ambin'ny folo, ary ny sakana manaraka dia i Egipta, tandindon'ny firenena sisa rehetra amin'izao tontolo izao. Ny Firenena Mikambana, izay ireo mpanjaka folo, dia manaiiky avy eo hanome ny fanjakany fahafito ho an'ny fahefana papaly, mandritra ny “fotoana fohy—ora iray,” ao amin'ny Apokalypsy fito ambin'ny folo. Izany dia

mitranga amin'ny lanonana fitsingerenan'ny andro nahaterahan'i Heroda, rehefa mampanantena ny antsasaky ny fanjakany izy. Amin'ny lanonana fitsingerenan'ny andro nahaterahan'i Heroda, amin'izany ora izany no isehoan'ny soratra eo amin'ny feta amin'ny rindrina, ary dia vonoina i Belsazara. Tonga amin'ny lalàna Alahady izany ora izany ary mitohy mandra-pahatongan'ny fifaranan'ny fotoam-pitsarana ho an'ny olombelona. Resy ny fanjakana fahafito araka ny tandindon'ny fandravana ny mandan'i Constantinople izay nirodana tamin'ny 1453. Hatramin'ny lalàna Alahady any Etazonia, araka ny tandindon'ny 1449, ka hatramin'ny fahalavoan'i Constantinople tamin'ny 1453, dia efatra taona ara-tandindona izany. Ny fahefana papaly dia naharay ny ratra mahafaty azy tamin'ny 1798.

Ao amin'ny Daniela iraka ambin'ny folo andininy faha-efapolo, dia lavo ny fahefan'ny papa tamin'ny taona 1798, tamin'ny andro farany. Avy eo dia lavo ny mpanjakan'ny atsimo tamin'ny taona 1989, tamin'ny andro farany. Lavo i Etazonia ao amin'ny andininy faha-iraka amby efapolo ary lavo i Egipta ao amin'ny andininy faha-roa amby efapolo, ary tonga amin'ny fahalavoany faharoa sady farany ny fahefan'ny papa ao amin'ny andininy faha-dimy amby efapolo.

“Avy amin'ny fiakaran sy fianjeran'ny firenena, araka izay naseho mazava ao amin'ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy, dia tokony hianarantsika ny maha-tsinontsinona ny voninahitra ivelany sy araka izao tontolo izao fotsiny. Babylona, mbamin'ny heriny sy ny famirapiratany rehetra, izay tsy mbola hitan'izao tontolontsika intsony ny mitovy aminy hatramin'izay,—hery sy famirapiratana izay tamin'ny mason'ny olona tamin'izany andro izany dia toa mafy orina sy maharitra tokoa,—dia toy inona ny fahalany tanteraka! Tahaka ny 'voninkazon'ny ahitra' no nahalevona azy. Jakoba 1:10. Toy izany koa no nahalevonan'ny fanjakana Medo-Persiana, sy ny fanjakan'i Grisina ary Roma. Ary toy izany no nahalevonan'izay rehetra tsy manana an'Andriamanitra ho fanorenany. Izay ihany no maharitra, dia izay mifamatotra amin'ny fikasany sy maneho ny toetrany. Ny foto-keviny no hany zavatra mafy orina fantatr'izao tontolontsika.” Mpaminany sy Mpanjaka, 548.

Ny fahalavoan'i Etazonia (ilay mpaminany sandoka) ao amin'ny andininy faha-iraka amby efapolo dia notondroina mialoha tamin'ny 1449, ary ny fahalavoan'i Egipta (ilay dragona) ao amin'ny andininy faha-roa amby efapolo dia notondroina mialoha tamin'ny 1453; ary ny papaizina (ilay bibidia) dia tonga amin'ny farany ka tsy misy hanampy azy, araka izay notondroina mialoha tamin'ny 1798. Ilay mpaminany sandoka sy ilay dragona dia ampietrena amin'ny alalan'ny fahefan'ny trompetra, ary ilay bibidia kosa ampietrena amin'ny alalan'ny fahefan'ny dragona.

Ny isa efatra dia tandindon'ny faharavan'ny fanjakana iray. Ny fanjakan'i Aleksandra dia rava ho fanjakana efatra, ary Egipta dia nilentika tao amin'ny Ranomasina Mena tamin'ny taranaka fahefatra, ary Isiraely dia miankohoka amin'ny masoandro ao amin'ny fahavetavetana fahefatra ao amin'ny Ezekiela toko faha-valo. Ny taranaka efatra amin'ny Protestanta sy ny Repoblikana ao amin'ilay bibidia avy amin'ny tany dia nanomboka tamin'ny 1798 ary mifarana amin'ilay lalàna alahady ho avy tsy ho ela ho an'ireo tandroka roa tonta. Ny fitsarana mafy efatra ataon'i Ezekiela amin'i Jerosalema dia maneho fitsarana efatra hihatra amin'i Etazonia, ary ireo fitsarana efatra ireo amin'ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly dia tandindon'ireo taona efatra hatramin'ny 1449 ka hatramin'ny 1453, rehefa manaiky hanome ny antsasaky ny fanjakany ho

an'ny fahefana papaly ny fanjakana fahafito ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, ao anatin'ny fifandraisan'ny fiangonana sy ny fanjakana izay anjakan'ilay vehivavy janga avy any Tyro.

Ny efa-taona manomboka amin'ny 1449 ka hatramin'ny 1453 dia maneho ny faharavan'ny fanjakana fahafito amin'ny lalàn'ny Alahady, ary maneho koa ny vanim-potoanan'ny faharavan'ny fanjakana fahavalo manomboka amin'ny lalàn'ny Alahady ka hatramin'ny fiasaran'ny fotoam-pahasoavana. Ny fandresena an'i Egipta, izay izao tontolo izao sady ilay dragona nomena ny fahefan'ny papa, dia fractal iray eo am-piandohan'ny vanim-potoana asehon'ireo efa-taona manomboka amin'ny 1449 ka hatramin'ny 1453. Izany dia manondro ny fahalavoan'i Constantinople amin'ny lalàn'ny Alahady, ary avy eo indray rehefa mitsangana i Mikaela. Rehefa mitsangana i Mikaela, dia avoaka tanteraka ireo anjely efatra araka ny fanambarana ara-panahy.

“Hitako fa hotazonin'ireo anjely efatra ny rivotra efatra mandra-pahavitan'ny asan'i Jesosy ao amin'ny fitoerana masina, ary avy eo dia ho tonga ireo loza fito farany.” Early Writings, 36.

Fizarana efatra tamin'ny fanjakan'i Aleksandra, trompetra efatra nanjo an'i Roma Andrefana, rivotra efatra navotsotra tamin'i Roma Atsinanana, fitsarana mafy efatra nanjo an'i Jerosalema, rivotra efatra navotsotra rehefa tonga amin'ny farany ny fahefan'ny papa ka tsy hisy hanampy azy. Rehefa voapetraka ireo tandindona ara-paminaniana ireo, dia hodinihintsika ny loza faharoa ao anatin'ny fampiharana azy amin'ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela.

Filankevitr'i Florence

Tamin'ny taona 1439, tao amin'ny Konsilin'i Florence (antsoina koa hoe ny Firaisan'i Florence), ireo solontenan'ny Fiangonana Ortodoksa Tatsinanana (notarihin'ny Emperora Bizantina John VIII Palaiologos sy ny Patriarkan'i Constantinople) dia nanao sonia didy ofisialy momba ny firaisana amin'ny Fiangonana Katolika Romana. Nanaiky izy ireo ny hanondro ny Papa ao Roma ho loha (fahefana fara tampony) amin'ny Fiangonana manontolo.

Fa ny lahy no lohan'ny vavy, tahaka an'i Kristy no lohan'ny fiangonana; ary Izy no Mpamonjy ny tena. Efesiana 5:23.

Ny Fanehem-pinoana Niseana

Ny Emperora sy ny Patriarka dia nanaiky ny “fehezan-teny Filioque” tao amin'ny Fanehem-pinoana Niseana, izay fanampiny natao tamin'ny Fanehem-pinoana Niseana, ka nilaza fa ny Fanahy Masina dia miainga avy amin'ny Ray sy ny Zanaka. Ny Fanehem-pinoana Niseana dia iray amin'ireo fanambarana lehibe indrindra sy be mpampiasa indrindra ao anatin'ny tantaran'ny finoana Katolika. Ny Fanehem-pinoana Niseana dia famintinana ara-dalàna ny finoana fototra Katolika. Tamin'ny voalohany dia nosoratana izy io mba hiarovana ny fahamarinana momba ny maha-izy an'i Jesosy Kristy. Tamin'ny taona 325, nisy adihevitra lehibe nipoitra satria nisy pretra iray atao hoe Arius nampianatra fa i Jesosy dia noforonin'Andriamanitra Ray ary tsy Andriamanitra tanteraka.

Niantso ny Konsily Voalohan'i Nisea ny Emperora Constantin mba handaminana io raharaha io. Nohamafisin'ny konsily tamin-kery fa Andriamanitra tanteraka Jesosy, “mitovy zavatra” amin'ny

Ray. Nohalavaina tatỳ aoriana ny Fanekem-pinoana tamin'ny Konsilin'i Konstantinopla tamin'ny taona 381. Tokony homarihina amin'izao teboka izao fa ny Fanekem-pinoana Niseana dia naorina teo amin'ny tantaran'i Constantin voalohany, ary ho tonga raharaha iray ho an'i Constantin farany izany, dia i Constantin fahiraika ambin'ny folo, izay Emperora farany tamin'ny Empira Bizantina tatsinanana. Constantin Lehibe, ilay voalohany, dia aseho miverimberina ho lohahevitra iray ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Izy no mpanapaka teo am-piandohan'ny empira tatsinanana, ka noho izany dia tandindon'ny mpanapaka eo amin'ny fiasaran'ny empira tatsinanana. Tsy maintsy marihina'ny mpianatry ny faminania fa singa iray ao amin'ny tantara roa tonta, dia ny fiandohana sy ny fiasarana, ny Fanekem-pinoana Niseana, raha takany ny foto-kevitra ny alfa sy omega.

Tamin'ny taona 381, dia nohavaozina ny Fanekem-pinoana Nicée ka nampidirina tao ny fotopampianarana momba ny Afofandiovana, ny fotopampianarana momba ny Eokaristia, miaraka amin'ny fanekena ny fampiasana mofo tsy misy masirasira ho an'ny Eokaristia, izay fomba latina. Ny Fanekem-pinoana tamin'ny 381 dia nanaiky ihany koa ny fahatakarana katolika momba ny ota lovàna sy ny fiainana any ankoatra. Nofaranana tamin'ity andalana fototra ity izany: “Faritanay koa fa ny seza masina apostolika sy ny Pontifa Romana no mitana ny laharam-pahamehana ambonin'izao tontolo izao manontolo ary izy no vikarin'i Kristy marina.”

Tamin'ny Filankevitra tao Florence dia nisy dika nohavaozina iray hafa nosoniavina tamin'ny 6 Jolay 1439, 14 taona talohan'ny nahalavoan'i Constantinople tamin'ny 1453 teo an-tanan'ny Tiorka Ottoman. Io firaisana io dia nosoniavina teo ambanin'ny tsindry ara-politika mafy. Nila fatratra fanampiana ara-tafika avy tamin'ny Tandrefana ny Fanjakana Byzantine hiatrehana ny Ottoman izay nandroso. Rehefa niverina tany an-taniny ireo solontena grika, dia nolavin'ny ankamaroan'ny klerjy, ny moanina, ary ny vahoaka tsotra tany Atsinanana tamin-kery ilay fifanarahana. Ny ankamaroan'ireo eveka izay nanao sonia azy dia nanaisotra ny fanohanany tatỳ aoriana. Tsy notanterahina tamin'ny fomba feno velively ilay firaisana ary nolavin'ny Fiangonana Ortodoksa Tatsinanana tamin'ny fomba ofisialy izany tao anatin'ireo taona nanaraka. Tamin'ny fotoana nahalavoan'i Constantinople tamin'ny 1453, dia efa nirodana tamin'ny tena izy ilay firaisana. Matetika no faritan'ny mpahay tantara ho firaisana ara-politika izay tsy nahomby noho ny fanoherana lalina ara-teolojika sy ara-kolontsaina ary avy amin'ny vahoaka izany.

Tamin'ny Filankevitra Voalohany tao Nisea tamin'ny taona 325 no nandraisana ny Fanekem-pinoana Niseana. Voamarika dimy taona mialoha ny taona 330 izany, izay nifaranan'ny 360 taona ao amin'ny Daniela toko faha-11, andininy faha-24, aseho amin'ny hoe “fotoana”.

Hiditra amim-pilaminana izy, dia eny amin'ny tany lonaka indrindra amin'ilay faritany aza; ary hataony izay tsy nataon'ny razany, na ny razamben'ny razany; hiparitahany eo aminy ny babo sy ny zavatra voaroba ary ny harena; eny, hamolavola ny sainy hanoherana ny fiarovana mafy izy, mandritra ny fotoana iray. Daniela 11:24.

Ny taona 31 tal. J.K. sy 330 dia samy manamarika ny “fotoana voatendry” ao amin'ny andininy faha-roapolo amby fito sy faha-roapolo amby sivy ao amin'ny Daniela iraka ambin'ny folo.

Ary samy hanatanteraka ratsy ny fon'ireo mpanjaka roa ireo, ary handainga eo amin'ny latabatra iray izy; nefa tsy hahomby izany, fa mbola ho amin'ny fotoana voatendry ihany ny

farany. ... Amin'ny fotoana voatendry dia hiverina izy ka ho avy hankany atsimo; nefa tsy ho tahaka ny teo aloha izany, na tahaka ny any aoriana. Daniela 11:27, 29.

Ny fiandohana (330) sy ny fiasarana (1449–1453) amin'ny tsipika ara-paminaniana an'i Roma Atsinanana dia asehon'i Constantin emperora voalohany sy farany. Ny alfa sy omega amin'ny tsipika ara-paminaniana an'i Roma Atsinanana, izay antsoina hoe Empira Bizantina, dia mifandray amin'ny fiasaran'ilay Roma Imperialy naharitra telonjato sy enimpolo taona, izay nanapaka tamim-pahefana fara tampony hatramin'ny adin'i Actium tamin'ny 31 tal. J.K. ka hatramin'ny taona 330, ary avy eo dia nitohy hatramin'ny 1453. Talohan'ny adin'i Actium tamin'ny 31 tal. J.K. dia niteny lainga teo ambonin'ny latabatra iray i Marka Antonio sy Aogosto Kaisara, nefa tsy nahomby izany. Talohan'ny taona 330, tamin'ny 325, dia nekena ny Fanekem-pinoana Nikeana. Talohan'ny taona 1453 dia nekena ilay dika nohavaozina amin'io Fanekem-pinoana Nikeana io ihany. Talohan'ny 31 tal. J.K. dia olona ara-politika roa no nandainga teo ambonin'ny latabatra iray. Tamin'ny 325 kosa dia teo ambonin'ny latabatra iray no nilazana ny lainga ara-panahy. Ireo vavolombelona roa ireo no mamantatra ireo lainga ara-politika sy ara-panahy izay nekena tamin'ny 1439 tao amin'ny Konsilin'i Florence. Io Fanekem-pinoana Nikeana nohavaozina io dia nantsoina hoe Didim-piraisana.

Ny mariky ny lalana voalohany momba ny lainga eo amin'ny latabatra iray dia nialoha ny 31 tal. J.K., ary teo anelanelan'ny antoko politika roa tao amin'ny Roma jentilisa. Ny fotoana voatendry ho an'ireo lainga ireo dia ny 31 tal. J.K., ary nahitana an'i Aogosto, tandindon'i Roma, niatrika firaisan-kina nisy lehilahy iray sy vehivavy iray, izay nisolo tena an'i Egypta. Ny andiana lainga faharoa dia tamin'ny 325, ary ny fotoana voatendry dia ny 330. Ny andiana lainga fahatelo dia tamin'ny 1439, ary ny fotoana voatendry dia ny 1449–1453. Ireo teo amin'ny latabatra tamin'ny 1439 dia nisolo tena an'i Roma andrefana sy Roma atsinanana, ka i Roma atsinanana dia nitady tanjona politika tamin'ny fanekena adihevitra ara-pivavahana. Ny 31 tal. J.K., arahina ny 330 ary avy eo ny 1453, dia maneho fampiharana intelo misesy ny tsipik'i Roma.

Ny fandrahonana ara-politikan'ny firaisan'i Marc Antony sy Cleopatra dia tandindon'ny fandrahonana ara-panahin'ny fitsoahan-dalana arianisma tamin'ny taona 325, izay indray dia tandindon'ny fandrahonana ara-politika sy ara-pivavahan'ny Tiorka silamo tamin'ny taona 1439.

Ny fotopampianaran'ny Fanekem-pinoana Niseana dia lainga, ary tsy misy fahamarinana ao aminy. Ny antontan-taratasy nosoniavina tamin'ny 6 Jolay 1439, tao amin'ny Konsily tao Florence, dia nantsoina hoe Didim-piraisana, ary naneho ireo lainga ireo ihany sy lainga fanampiny koa. Rehefa niverina tany Constantinople ireo solontena tamin'ny 1439, dia notoriana tamim-pahatezerana sy fiampangana ho namadika. Niely ny fitenenana hoe: “Aleo ny satroka Tiorka toy izay ny satro-boninahitry ny Papa.”

Ny firaisana dia nosoniavina indrindra satria tena nila mafy fanampiana ara-tafika avy amin'ny Tandrefana hanoherana ny Otomana ny Emperora Bizantina. Raha vao niarahiany fa tena kely dia kely (na tsy nisy akory) ny fanampiana ara-tafika ho tonga, dia levona ny fanohanana ny firaisana. Tamin'ny 1450–1451, synoda tatsinanana maro no nandà ny firaisana, ary rehefa lavo i Constantinople tamin'ny 1453, dia nafoy tanteraka ilay firaisana. Ny vokatra faratampony

tamin'ny Didim-piraisan'i Florence dia heverin'ny Fiangonana Ortodoksa Tatsinanana ho konsily tsy nahomby sy nolavina. Tsy ekeny ho manan-kery izany. Ny Fiangonana Katolika Romana kosa anefa mbola mihevitra azy ho konsily ekiomenika manan-kery.

Mametraka ny lojika isika mba hahatakarana ny fomba iaverenan'ireo toetra ara-paminaniana momba ny loza faharoa ao amin'ny tantaran'ny loza fahatelo. Ny faminaniana dimampolo amby zato taona momba ny loza voalohany dia nanomboka tamin'ny 27 Jolay 1299 ary nifarana tamin'ny 27 Jolay 1449.

1449

Konstantinos XI Palaiologos dia teraka tamin'ny taona 1404 ary nanjaka nanomboka tamin'ny Janoary 1449 ka hatramin'ny 29 Mey 1453. Izy no emperora farany tamin'ny Fanjakana Romanina Tatsinanana (Bizantina), izay naharitra mihoatra ny 1 100 taona. Tamin-kerim-po no nitarihany ny fiarovana an'i Constantinople nandritra ny fahirano nataon'ny Ottomanina tamin'ny 1453, niaraka tamin'ny mpiaro tokony ho 7 000 ka hatramin'ny 8 000 monja, nanohitra ny tafik'i Mehmed II izay nihoatra ny 80 000. Maty teo am-piadiana teny ambonin'ny mandan'ny tanàna izy tamin'ny 29 Mey 1453, raha lavo ihany i Constantinople tamin'ny farany. Tsy mba voamarina tamin'ny fomba tsy azo iadian-kevitra mihitsy ny vatany. Ny fahafatesany no nanamarika ny fiakaran'ny Fanjakana Romanina (izany hoe ny fitohizana mivantana farany tamin'ilay fanjakana naorin'i Augustus tamin'ny 27 talohan'i Kristy).

Tsaroana ao amin'ny tantara grika sy ny lovantsofina Ortodoksa izy ho olo-maherifo — izay antsoina matetika ao amin'ny angano hoe “ny Emperora Marbra” (izany hoe ny finoana fa indray andro any dia hiverina hamonjy an'i Constantinople izy).

Joany VIII Palaiologos (1392–1448) dia ilay Emperora Bizantina faharoa farany izay nanjaka tamin'ny 1425–1448. Izy no lahimatoan'ny Emperora Manuel II Palaiologos ary zokin'i Constantine XI. Nandany ny ankamaroan'ny fotoana nanjakany i Joany VIII tamin'ny fiezahana tamim-pahamaikana hamonjy ny Empira Bizantina efa ho faty tsy ho resin'ny Otomana. Tamin'ny 1439, dia nandeha tany Italia manokana izy ary nitarika ny Konsilin'i Florence, izay nanaovany sy ny delegasiona Ortodoksa Tatsinanana fifanarahana vonjimaika mba hiverina hampiray amin'ny Fiangonana Katolika Romana sy hanaiky ny Papa ho lohan'ny Fiangonana. Constantine Lehibe koa dia nitarika ny Konsilin'i Nisea. Nanantena i Joany VIII fa hitondra fanampiana ara-miaramila avy any Andrefana hiady amin'ny Tiorka izany firaisana tamin'ny fahefan'ny papa izany, kanefa tena tsy nankasitrahana lalina tany Constantinople ilay firaisana ary nony farany dia tsy nahomby. Maty tamin'ny 1448 i Joany VIII (noho ny antony voajanahary), dimy taona monja talohan'ny nianjeran'i Constantinople tamin'ny 1453. Avy eo dia lasa emperora ny rahalahiny, Constantine XI, ary maty teo am-piarovana ny tanàna.

Rehefa maty i Joany VIII tamin'ny 1448, dia i Konstantino XI rahalahiny no nofidina ho mpandimby azy. Tamin'ny 1448, ny Empira Bizantina dia fanjakana kely mpanompo, ary nanana hery lehibe tamin'ny famaritana izay hipetraka eo amin'ny seza fiandrianana ao Constantinople ny Ottomanina. Tamin'ny 27 Jolay 1449, dia niseho ny zava-nitranga ara-politika iray tena manan-danja tao anatin'ny taona farany nisy ny Empira Bizantina. Efa maty taloha kelin'izany,

tamin'ny 1448, ny Emperora Bizantina Joany VIII Palaiologos. I Konstantino XI Palaiologos rahalahiny (ilay emperora farany) dia nambara ho emperora tao Constantinople. Kanefa, talohan'ny niakaran'i Konstantino XI tamin'ny fomba ofisialy teo amin'ny seza fiandrianana, dia nandefa iraka ho any amin'ny Sultana Ottomanina izy, dia i Murad II, ka nangataka alalana hanjaka. Nomen'ny Sultana izany alalana izany, ary tamin'izay ihany vao nosatrohina tamin'ny fomba ara-dalàna sy nekena ho emperora i Konstantino XI. Io fihetsika io dia noheverina ho toy ny fanolorana an-tsitraro ny fahaleovantenan'i Bizantia. Sambany no niaiken'ny emperora bizantina ampahibemaso fa tsy nanjaka izy afa-tsy tamin'ny alalan'ny fanomezan-dàlan'ny Tiorka Ottomanina. Efatra taona monja tatỳ aoriana, tamin'ny 1453, dia lavo teo an-tanan'ny Ottomanina i Constantinople.

Taona telonjato iraka amby sivifolo sy telopolo sy dimy ambin'ny folo andro taorian'ny 27 Jolay 1449, tamin'ny 11 Aogositra 1840, ny Tiorka dia nitady fiarovana tamin'i Egipta tamin'ny fanekena hilefitra eo ambanin'ireo hery lehibe efatra tao Eoropa, ka nahatanteraka izany ny faminaniana momba ny ora iray, andro iray, volana iray ary taona iray. Efa napetratsika izao ny firafitry ny lojika hampiharana ny loza voalohany sy faharoa amin'ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela. Petera, amin'ny maha-tandindon'ny efatra alina amby iray hetsy sy efatra arivo azy, dia maneho ny hetsiky ny anjely fahatelo, ary i William Miller dia maneho ny hetsika ao amin'ny anjely voalohany sy faharoa. Ireo hetsika roa ireo dia samy mifandray amin'ny “fanalahidy.”

Ary hapetrako ny tranon'i Davida no hapetrako eo an-tsorony; ka hanokatra izy, ary tsy hisy hanidy; ary hanidy izy, ary tsy hisy hamoha. Isaia 22:22.

Ary Izaho milaza aminao koa hoe: ianao no Petera, ary eo ambonin'ity vatolampy ity no haoriko ny fiangonako; ary ny vavahadin'ny helo tsy haharesy azy. Ary homeko anao ny fanalahidin'ny fanjakan'ny lanitra; ary na inona na inona hofehezinao etỳ ambonin'ny tany dia ho voafehy any an-danitra; ary na inona na inona hovahanao etỳ ambonin'ny tany dia ho voavaha any an-danitra. Matio 16:18, 19.

Hodinihintsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ny adin'i Ninive ho toy ny “fanalahidy” izay tsy manokatra ny lavaka tsy hita noanoa ihany, fa koa ho toy ny fanalahidy ara-paminaniana izay mampirindra ny fijoroana ho vavolombelona manontolon'i Daniela iraka ambin'ny folo ho ao anatin'ny filaminana tanteraka. Ao amin'ny nofin'i Miller, ny “fanalahidy” miraikitra amin'ilay vata dia ny fomba fianaran'i Miller ny Baiboly. Ny fanaporofaana amin'ny alalan'ny andininy momba ny tantaran'ny Millerita, ampiarahina amin'ny “andalana an-dalana” ao amin'ny tantaran'ny anjely fahatelo, no fanalahidy izay mamela ny fanalahidin'ny Apokalypsy sivy hamaha sy hampirindra ho filaminana ny tantara miafina momba ny hafatra ivelany ao amin'ny andininy faha-efapolo.

Hokohizintsika ny fandinihantsika amin'ny lahatsoratra manaraka.

“Ho an'ilay mpaminany, ny kodia ao anatin'ny kodia, sy ny fisehoan'ireo zava-manana aina mifandray aminy, dia samy toa saro-takarina sy tsy hay hazavaina avokoa. Kanefa hita eo anivon'ireo kodia ny tanan'ny Fahendrena Tsy Manam-petra, ary filaminana lavorary no vokatry ny asany. Ny kodia rehetra dia miara-miasa amim-pirindrana tanteraka amin'ny kodia

rehetra hafa.” Testimonies to Ministers, 214.